

Data... 15.09.2016r...

Podpis autora pracy

Bożena Kowalska

Streszczenie

Charakterystyka krajowej populacji bydła rasy limousine w zakresie cech wzrostu, eksterieru i reprodukcji

Celem naukowym badań było przeanalizowanie trendów dla niektórych cech użytkowych tj. wzrostu, eksterieru i reprodukcji populacji bydła rasy limousine w Polsce w latach 2002-2012. Wymienione cechy są podstawą oceny wartości użytkowej bydła ras mięsnych. Celem użytkowym pracy była charakterystyka stanu krajowej hodowli bydła rasy limousine i potwierdzenie słuszności prowadzenia dotychczasowej pracy hodowlanej lub wprowadzenie koniecznych zmian. Wyniki badań mogą być wykorzystane w praktyce przy modyfikacji lub opracowaniu nowego programu hodowlanego dla bydła rasy limousine. Materiałem do analizy były dane uzyskane z systemów informatycznych Polskiego Związku Hodowców i Producentów Bydła Mięsnego oraz Instytutu Zootechniki PIB, prowadzącego ocenę wartości użytkowej buhajów ras mięsnych (PZHiPBM 2016). Z obu baz danych wybrane zostały informacje dotyczące bydła rasy limousine za okres 2002-2012. Analizie poddano cechy dotyczące wzrostu, pokroju oraz cechy reprodukcyjne. Żeńska populacja hodowlana bydła mięsnego w Polsce liczyła 24363 krów w roku 2014. Wśród tej populacji zdecydowanie dominowała rasa limousine, której udział wynosił 75,8%. Analiza wyników oceny użytkowości w odniesieniu do ich zgodności z celem hodowlanym i standardami rasowymi przyjętymi przez PZHiPBM wykazuje utrzymanie wysokich standardów hodowlanych krajowej populacji bydła analizowanej rasy. Z uwagi na nieliczną, żeńską populację czystorasową, trudno mówić o własnym, krajowym programie hodowlanym. Dlatego też utrzymanie wysokich standardów rasowych powinno być realizowane przez wdrożenie zasad prowadzenia oceny użytkowości obowiązujących w kraju pochodzenia rasy, tj. we Francji. Uzyskane w prezentowanych badaniach wskaźniki wzrostu cieląt, tj.: masa przy urodzeniu jałówek- 32,6-34,7; buhajków- 32,5-37,6; masa w 210 dniu życia jałówek - 235-242; buhajków- 254-275; przyrosty dobowe do 210 dnia życia jałówek- 959-988; buhajków-1038-1138 nie odbiegają od prezentowanych przez krajowych autorów, ale są nieco niższe niż podawane w źródłach francuskich. Mimo malejącego trendu w przyrostach masy ciała buhajków do wieku 210 i 420 dni, ogólne wyniki dotyczące wzrostu cieląt należy uznać za dobre w obecnej sytuacji rynkowej. W hodowlanych stadach bydła mięsnego w Europie podstawową techniką rozrodu jest inseminacja pozwalająca na niemal nieograniczone możliwości hodowli i korzystania z najlepszych światowych zasobów genetycznych. W Polsce, przy obecnej koniunkturze,

gdzie większość zwierząt hodowlanych sprzedawana jest po cenach materiału rzeźnego, w rozrodzie dominuje krycie naturalne.

Cielęta limousine charakteryzowały się wysokimi przyrostami w okresie odchowu: 959-988 g i 1038-1138 g odpowiednio dla cieliczek i buhajków w zależności od roku oceny. Takie przyrosty sprawiają, iż po krótkim (około 1-miesiąca) opasie uzupełniającym buhajki wcześniej wyeliminowane z hodowli mogą być sprzedane za atrakcyjną cenę przy masie ciała ok. 300 kg. Przyrosty dobowe jałówek gwarantują, że po odsadzeniu przy odpowiednim żywieniu uzyskają wymaganą do krycia masę ciała w wieku ok. 18 miesięcy. Średnie wartości poszczególnych pomiarów zoometrycznych dotyczących wyrostowości krów, tj.: obwód klatki piersiowej, wysokość w krzyżu oraz wysokość w kłębie świadczą, że współczesne krowy rasy limousine, to krowy masywne, wysokie i długie, a prowadzona selekcja w kierunku zwiększenia kalibru daje dobre wyniki. Uzyskany w prezentowanych badaniach średni wiek pierwszego wycielenia 28,6 miesięcy, wydaje się być optymalny. W związku ze zwiększaniem się kalibru krów rasy limousine i systematycznym wydłużaniem wieku dojrzewania, pierwsze krycie jałówek w stadach hodowlanych powinno rozpoczynać się w wieku ok. 1,5 roku. Średnia długość okresu międzywycieleniowego w prezentowanych badaniach (423 dni) jest prawidłowa w świetle szeregu negatywnych zjawisk związanych z tradycyjną długością okresu międzyciążowego (ok. 120 dni) i międzywycieleniowego (ok. 365 dni). Analizując uzyskane wyniki oraz przyjmując, że najkorzystniejszym okresem wycieleń krów jest okres od listopada do kwietnia, należy zaznaczyć, że w polskich stadach bydła limousine cielęto się w ostatnich latach w tym okresie 52,8 % krów. Wynika z tego że prawie połowa cieląt urodzonych w innych okresach roku jedynie w małym stopniu może w pełni korzystać z pastwiska.

Słowa kluczowe: bydło mięsne, limousine, ocena użytkowości mięsnej